

Grunnlag for handsaming av næringssaker

Handsama:

N
O
Z
N
O
N

Vedteke av Næringsutvalet
17.02.2021, sak 11/21

«Grunnlaget for handsaming av næringssaker i Luster kommune»
Vedteke av næringsutvalet 17. februar 2021 i sak 11/21.

Utgangspunktet for sakshandsaming av næringssaker som gjeld finansiering i Luster kommune er «Vedtekten for konsesjons- og næringsfondet».

Den næringsspolitiske praksisen til Luster kommune har vore at lån kan gjevast til fysiske investeringar som bygg, maskiner, utstyr o.l. Det vert ikkje gjeve lån til køyretøy.

Tilskot kan gjevast til finansiering av bedriftsutviklingstiltak som oppstart, marknadsføring, opplæring, produktutvikling etc.

Næringsutvalet har fullmakt til å yte inntil 200.000 kr i tilskot og inntil 500.000 kr i lån. Saker med storleik utover dette vert handsama av kommunestyret.

Det kan ytast tilskot inntil kr 100.000 med administrativ avgjer. Dette gjeld regelstyrde og kurante saker, i all hovudsak innafor landbruk.

Innhald

1.1 Lån.....	1
1.2 Tilskot.....	2
1.3 Nokre overordna grunnhaldningar	2
1.4 Tilhøvet til Innovasjon Noreg og andre finansieringskjelder.....	3
1.5 Hovudsyn på communal medverknad til finansiering i nokre bransjar	3
1.5.1 Varehandel og service	3
1.5.2 Transport/bygg/anlegg	4
1.5.3 Reiseliv	4
1.5.4 Småkraft	4
1.5.5 Industri	4
1.5.6 Landbruk	5
1.5.7 Bygdeutviklingsarbeid	6
1.6 Utbetaling - rutinar	6

1.1 Lån

Nivå på lån i næringsfondet kan variere mellom 15% og 25% av kostnadene på tiltaket som skal finansierast. Vanleg praksis er at 20% av kostnadene på eit tiltak kan finansierast med lån frå kommunen. Det gjeld og rentefrie landbrukslån.

Regelverket gjev høve til inntil 3 års rente- og avdragsfri periode, 2 år er vanleg rente- og avdragsfri periode. Låna har pr dato 2.5 % rente.

Nedbetalingstida vil variere etter kva formål lånet har, dvs forventa levetid på objektet som skal finansierast. Investering i bygg kan såleis gje lån med nedbetaling over 15 år.

Det bør ikkje vere over to millionar til saman i lån frå næringsfondet til ei verksemde/eit engasjement/eit tiltak.

Låna er til vanleg pantelån, med sikkerheit etter bank og eventuelt Innovasjon Noreg. Ved overskridingar der det vert vedteke tilleggsfinansiering til eit prosjekt, vil kommunen ofte halde på opphavleg prioritet. Dei siste åra har det vore lite tap på lån. Næringsutvalet kan til vanleg handsame prioritetsvik for eksisterande næringslån, i høve nye lån frå anna långjevar. Næringsutvalet kan vedta nye vilkår for nedbetaling av eksisterande næringslån.

Leasing er ei finansieringsform som ikkje gjev eigedomsrett til objektet som vert finansiert. Objekt som er finansiert gjennom leasing skal ikkje takast med i kostnadsplanen som Luster kommune legg til grunn for vurdering av storleik på næringslån. I tilfelle det ikkje er aktuelt å yte pantelån, vil låna bli gjevne som gjeldsbrevlån.

1.2 Tilskot

Storleiken på tilskot er og til vanleg 20 - 30% av kostnaden på tiltaket som skal finansierast. Nivå på tilskot skal vurderast ut frå potensiale på arbeidsplassar og udekka tenestebehov i Luster. Det skal vere relativt betydelege satsingar før kommunen går inn og tek del i finansieringa. Tiltak som er meir å rekne som vanleg drift vil ikkje bli prioriterte for kommunal medfinansiering.

Ved oppstart av mindre verksemder/ einmannsføretak er praksis som følgjer: I slike saker har det vore gjeve eit skjønnsmessig oppstartstilskot, som skal dekke deler av dei spesielle kostnadene som kjem i samband med oppstart (registrering, marknadsarbeid, kontoretablering, kjøp av utstyr i oppstartfasen, låg produktivitet i oppstartfasen m.m). Det kan takast med eige arbeid inntil 75 timer a kr 300 i kostnadsoppsettet. Oppstartstilskotet skal ikkje overstige 50% av kostnadene med oppstart. Oppstartstilskotet har variert noko, alt etter storleik på tiltaket og forventa kostnader i startfasen. Til vanleg er tilskot til oppstart kr 30.000. Det er ein føresetnad for å få oppstartstilskot at søker tilfører nye tilbod eller vekst i det samla næringsliv. Det er ikkje prioritert å gje oppstartstilskot der ein persona sluttar i ei verksemd og etablerer ny verksemd i same bransje.

Luster kommune kan gje støtte til etablering av kontor for å arbeide frå eigen heim. Personar som flytter til kommunen og etablerer kontor vil ha prioritet. Det kan og gjevast støtte til etablering av kontor i tilfelle der personar får arbeid i andre deler av landet, men kan halde fram med å bu i Luster ved å etablere kontor her. Det vert ikkje ytt tilskot til personar som arbeider i regionen og som arbeider heime ein eller to dagar i veka.

1.3 Nokre overordna grunnhaldningar

Lopande utskifting av utstyr/maskiner/køyretøy i eit føretak som er i drift er ikkje prioritert.

Reell nyinvestering/nysatsing for å auke aktivitet, utvikle teknologisk nivå, auke produktivitet og sysselsette fleire, vil ha høgre prioritet.

Luster kommune prioriterer ikkje å yte lån til kjøp av bygg og brukt utstyr.

Finansiering av nybygg har prioritet. Det må vere betydelege oppgraderingar/opprusting/utviding av eksisterande bygg før Luster kommune skal gå inn med finansiering.

Nokre av dei som vil starte eiga verksemd, vil gjere dette samstundes som dei er i løna arbeid på full tid. Luster kommune vil prioritere dei som satsar så mykje på sin ide eller si verksemd at dei – som hovudregel – vil bruke minimum 50 % av arbeidstida på dette.

*Tilskot til opplæring i samband med nytilsetjing vil berre ha prioritet dersom talet på tilsette reelt aukar og det er særlege krav til kompetanse hos dei nytilsette.
Støtte til opplæring elles vert prioritert i dei tilfella verksemda gjer eit «kompetanseløft» som krev betydeleg ny opplæring og kvalifisering hjå dei tilsette Støtte til løpende, nødvendig fagleg oppdatering av dei tilsette er ikkje prioritert.*

*Verksemder i bransjar med marknad utafor kommunen og regionen vil ha prioritet.
Bakgrunnen for det er vekstpotensialet sin storleik. Forretningsområde som ikkje finst i kommunen/regionen vil og vere interessant sjølv om marknaden er lokal.*

Hovudprinsippet om å unngå konkurransevriding, dvs «den enes død - den andres brød» gjeld. Det kan likevel - i nokre tilfelle - vere bra å få utbyting i ein bransje, og det kan vere sunt å få inn personar/verksemder med spesielle kvalitetar.

Luster kommune kan i særskilde tilfelle bidra med finansiering til regionale prosjekt for å utvikle den regionale arbeidsmarknaden, sjølv om den primære arbeidsplassveksten ikkje skjer i Luster. Eit døme kan vere «prosjekt for å auke statlege arbeidsplassar i Leikanger/Sogndal».

Luster kommune vil i sitt næringsarbeid yte ekstra økonomisk medverknad til næringsprosjekt som har positiv klimaeffekt. Det vil vere søkjar si oppgåve å beskrive slike effektar. Den kommunale medverknaden til klimarette næringstiltak må vurderast frå sak til sak.

I Luster kommune er det enno relativt få bedrifter som er miljøsertifiserte. Luster kommune vil stimulere til at fleire verksemder vert miljøsertifiserte. Luster kommune løyver 20.000 kr til kvar bedrift som gjennomfører miljøsertifisering innafor dei annerkjende ordningane: Miljøfyrtårn, ISO-14001, Greenkey eller EMAS. Løyvinga skal finansierast av næringsfondet. Rådmannen får fullmakt til å effektuere løyvinga, når miljøsertifiseringa føreligg.

Luster kommune har medverka til finansiering av hurtigladestasjon i Gaupne, og vil og delta i finansiering av hurtigladestasjon på Skjolden i 2021. Luster kommune arbeider og for å få statlege og fylkeskommunal støtte til desse tiltaka. Ytterlegare communal deltaking i finansiering av utbygging av hurtigladestasjon i kommunen må vurderast i samband med budsjettet for 2022.

1.4 Tilhøvet til Innovasjon Noreg og andre finansieringskjelder

Utgangspunktet for kommunen sitt næringsarbeid er å arbeide aktivt for maksimal medfinansiering frå andre offentlege finansieringsinstitusjonar for prosjekt og verksemder i Luster.

Det er eit godt samarbeid med Luster Sparebank og andre bankar i næringssaker. Næringsarbeidet Luster kommune må vere i samsvar med dei internasjonale regelverk Noreg har slutta seg til på statsstøtteområdet.

Sakene som gjeld støtte til private verksemder er innafor ordninga "bagatellmessig støtte" i EØS-reglane. Det betyr i praksis at ei verksemd ikkje kan få tilskot eller andre økonomiske subsidiar frå det offentlege på over 200.000 Euro over ein periode på tre år.

1.5 Hovudsyn på kommunal medverknad til finansiering i nokre bransjar

1.5.1 Varehandel og service

Kommunen har vore varsam med å gje støtte til oppstart av butikkar i bransjar som alt finst i kommunen. Bakgrunnen for ei slik haldning er at eit nytt føretak i ein pressa bransje kan føre til at det alt eksisterande tilbodet må leggje ned.

Når det gjeld daglegvarer har kommunen vore med å støtta etablering/utvikling av kolonialbutikkar, men då er argumentasjonen at det er viktig med eit butikktibod i den aktuelle bygda.

Fellestiltak for å løfte nivået på kompetansen i bransjen vil kunne få kommunal medfinansiering.

Tenesteytande næringar er ei vekstnæring på landsbasis. Dette er ofte verksemder som opererer i ein regional og/eller nasjonal marknad. Å yte delfinansiering til både nyetablering og vidareutvikling av slik aktivitet er prioritert. Det gjeld innan område som rekneskap og økonomisk rådgjeving, revisor, advokat, arkitekt, ingeniørtenester, data, reklame og profilering, marknadsføring m.m.

Ved investering i taxi tilpassa rullestolbrukarar løyver Luster kommune 30% inntil kr 30.000 i tilskot for å finansiere ombygginga.

1.5.2 Transport/bygg/anlegg

Dette er bransjar med relativt mange aktørar og sysselsette i Luster.

Det er viktig å ha ein entreprenørstand med formell kompetanse og offentlege godkjenninger, som set dei i stand til å rekne på større oppdrag, både i regionen og elles.

Luster kommune vil ikkje prioritere kommunal medfinansiering innan transport, bygg og anlegg; det gjeld både oppstart av nye verksemder og investering i eksisterande selskap.

1.5.3 Reiseliv

Luster kommune er med og finansierer felles marknadsarbeid, produktutvikling og turistinformasjon i reiselivet. Det skjer gjennom selskapet Visit Sognefjord AS. Luster kommune gjekk inn med kr 77.753 kroner i aksjekapital i selskapet. Luster kommune yter og saman med dei andre kommunane i Sogn årlege bidrag til selskapet, avtalefesta til om lag 490.000 i 2021.

Kommunen er med og yter lån til oppbygging, utviding, utvikling og standardheving av reiselivsverksemder.

Kommunen kan og vere med på marknadssatsing hjå einskildverksemder eller grupper av desse, om det er særleg godt gjennomarbeidde opplegg med betydeleg satsing frå verksemda sjølv.

Luster kommune kan yte tilskot til utvikling av nye tiltak og vidareutvikling av eksisterande.

Tiltak innan sesongutviding er også prioriterte.

Marknaden til reiselivet er internasjonal, og har såleis ingen lokal avgrensing.

Særleg på aktivitetssida er det viktig å få fram nye produkt og utvikle eksisterande.

Eksisterande aktivitetsverksemder innan reiseliv som gjennomfører utviklingsprosjekt (både bedriftsutviklingstiltak og investering i utstyr) vil kunne få kommunalt tilskot til dette, inntil 30% av kostnaden.

Det er fleire som leiger ut ledige rom til turistar. I utgangspunktet må ei nyetablering innan overnatting vere av ein viss storleik før Luster kommune yter finansiering frå næringsfondet.

Ei nyetablering skal vere på minimum 3 utleigehytter eller 6 -10 sengeplassar i pensjonat/gjestehus o.l. før Luster kommune er med og yter finansiering.

1.5.4 Småkraft

Då Luster kommune gjekk inn med delfinansiering av "småkraftprosjektet", vart det konkludert med at kommunen ikkje skal nytte økonomiske ressursar til finansiering av einskildprosjekt. Dette gjeld både i høve både utgreiingar, planlegging og utbyggingar. Luster kommune sin medverknad til småkraftutbygging, er såleis delfinansiering av småkraftprosjektet. Dette prosjektet er avslutta.

1.5.5 Industri

Industrien er ein viktig og veksande bransje i Luster. Det gjev eit breitt utval av arbeidsplassar. Det er verksemder som operer i både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Det er viktig for kommunen å vere ein offensiv aktør og tilretteleggjar for industrien i Luster. Her bør unikt produkt kombinert med god forretningsidé og god forretningsplan være viktig del.

Det er no fleire verksemder i Luster kommune som utviklar og produserer merker og etikettar. Desse verksemndene utviklar og produserer ulike typar merke/etikettar, dei har ulike produksjonsmåtar, noko ulik teknologi og ulike marknader. Det er likevel også verksemder i Luster kommune som i hovudsak har lik produksjon/produkt og som konkurrerer om dei same kundane, sjølv om marknaden både er nasjonal og internasjonal. I det vidare bør Luster kommune kunne støtte større utviklingsarbeid innafor nye produktområde og nye marknader, som verksemder i denne bransjen planlegg. Utviklingsprosjekt med innovasjon, nye produkt og ny teknologi vil vere prioritert. Luster kommune vil sjå det som interessant om verksemder organiserer samarbeidsprosjekt, og vil kunne støtte utviklingssamarbeid mellom verksemder innafor denne «klyngja».

1.5.6 Landbruk

Innovasjon Noreg har eigne finansieringsordningar for bruksutbygging i landbruket og til etablering og vidareutvikling av tilleggsnæringer i landbruket.

SMIL-midlane går i hovudsak til landbruket, og vert dels forvalta av fylkesmannen direkte, som investeringsmidlar til sankelag, tilskot til grøfting m.v, og dels tildelt som pott til kommunane som dei sjølve fordeler.

Bønder som vil starte med alternative næringsprosjekt i tilknyting til garden vil bli vurdert på like line med andre etablerarar. Fram til no har IN hatt relativt gode finansieringsordningar til dei som startar tilleggsnæringer på garden.

Det er etablert eit eige prosjekt for å stimulere til positiv utvikling innan mjølkeproduksjon og storfeproduksjon.

Kommunen deltek i utviklingsarbeid innan skogbruket i eit interkommunalt prosjekt. Kommunen deltek og i interkommunal veterinærkvertordning.

Lån til investeringar i landbruket:

- *Gjeld investeringar i produksjonsanlegg/driftsbygningar, lager for husdyrgjødsel og investeringar i frukt-, bær- og grønsaksproduksjon. Investeringa skal vere knytt opp mot ein driftsplan som viser positiv økonomisk næringsinntekt.*
- *Gjennom næringsfondet vert det ytt lån på 20 % av godkjent kostnadsoverslag. Lånet er avdragsfritt i to år, nedbetaling over dei 13 neste åra. Lånet er rentefritt i heile perioden. Nedre grense for å koma inn under ordninga er godkjent kostnadsoverslag på minst kr 500 000.*
- *Same kostnadsgrunnlag og dokumentasjon vert lagt til grunn som i Innovasjon Norge si behandling. Kommunen kan godkjenne søknad sjølv om Innovasjon Norge ikkje prioritærer søknaden.*

Kjøp av mjølkekvotar:

- *Til kjøp av mjølkekvotar vert det ytt eit tilskot på 30% av kostnad. Øvre grense for tilskot kr 2,50 pr.liter og samla kr.50.000 pr tiltak*
-Finansiering via ordinært budsjett.

Planleggingstilskot driftsbygningar:

- *Til planlegging av driftsbygningar i landbruket vert det ytt eit planleggingstilskot på 75% av godkjend kostnad, inntil kr 50 000 i tilskot pr. prosjekt.*
-Finansiering via ordinært budsjett.

Nydyrkning:

- *Kr 2 000 pr. dekar*
-Finansiering via direkteleøving næringsfond.

Vatningsanlegg:

- *Tilskot på 20% av dokumentert kostnad. Gjeld faste installasjonar og tilhøyrande utstyr av mindre omfang, til dømes fordelingsanlegg. Gjeld ikkje vatningsvogn,*

traktorpumper og anna lettomsetteleg utstyr. Gjeld også oppgradering av vatningsanlegg.

Landbruksvegar/skogsvegar:

- *10% tilskot til anlegg som i tillegg får statstilskot, 20% til anlegg som ikkje får statstilskot.*
-Finansiering via direkteleøyving næringsfond.

Plantekjøp:

- *Tilskot - 20% av kostnader med plantekjøp.*
- *Gjeld ved innkjøp av fleirårige planter.*
- *Plantene skal vere statskontrollerte og plantene skal dekke eit produksjonsareal på minimum 2 daa.*

Tunnelldyrking:

- *Ordnингa med rentefritt lån gjennom næringsfondet til bruksutbygging er utvida til også å gjelda tunneldyrking av bær, med nedbetaling over 10 år.*
-Finansiering via direkteleøyving næringsfond.

Veterinærordning - driftstilskot:

- *Til kontorhald og vaktordning. Årleg budsjettvurdering, -eiga budsjettering/løyving.*

Tilskot til felles utmarksgjerde:

- *30 % av godkjend investeringskostnad.*
-Finansiering via direkteleøyving næringsfond.

Elveførebygging:

- *10%. -Deling av distriktsdelen m/grunneigar/interessentar. (80% statstilskot)*
-Finansiering via direkteleøyving næringsfond.

Finansiering via viltfondet

Tilskot til hjortegjerde

- *For gjerde av flettverk kan det gjevast tilskot tilsvarande 75% av godkjend materialestand inntil 75 kr i tilskot pt m gjerde, portar inkludert. Det vert ikkje ytt tilskot til vedlikehald av eksisterande hjortegjerde.*
- *For element byggegjerde9 til inngjerding av rundballelager og liknande vert det ytt tilskot tilsvarande 50% av materialestanden for godkjende typar element. Eigeninnsats inngår ikkje i tilskotet. Eigne retningsliner og krav til kvalitet på søknadsskjema.*

1.5.7 Bygdeutviklingsarbeid

Bygdeutviklingsarbeid på ulike måtar har dei siste 15 åra vore ein relativt viktig del av næringsutviklingsarbeidet i Luster. Kommunen vil vere deltakar både med økonomiske bidrag og rådgjeving i høve bygdeutviklingsprosessar, også i framtida.

Bygdeutviklingsprosjekt der andre offentlege aktørar er med på finansieringa vil ha prioritet.

1.6 Utbetalung - rutinar

Etter at ei sak er ferdig handsama i næringsutvalet/ kommunestyret skriv administrasjonen eige brev med melding om vedtaket til søkeren. Brevet går i kopi til

evt. andre finansieringsaktørar. Brevet inneheld og opplysningar om kva som skal til for å få utbetalt lån og tilskot, klagerettar o.l.

Luster Sparebank utfyller lånepapir og syter for rett pant. Lånemottakaren må såleis innom banken og skrive under på papira. Administrasjonen i kommunen gjev utbetalingsfullmakt for lån til banken, når det føreligg ein fullstendig finansieringsplan for prosjektet og eigenkapitalen i tiltaket er nytta.

Når det gjeld tilskot kan heile summen utbetalast når prosjektet tek til. For større prosjekt vil det bli delutbetalinger.

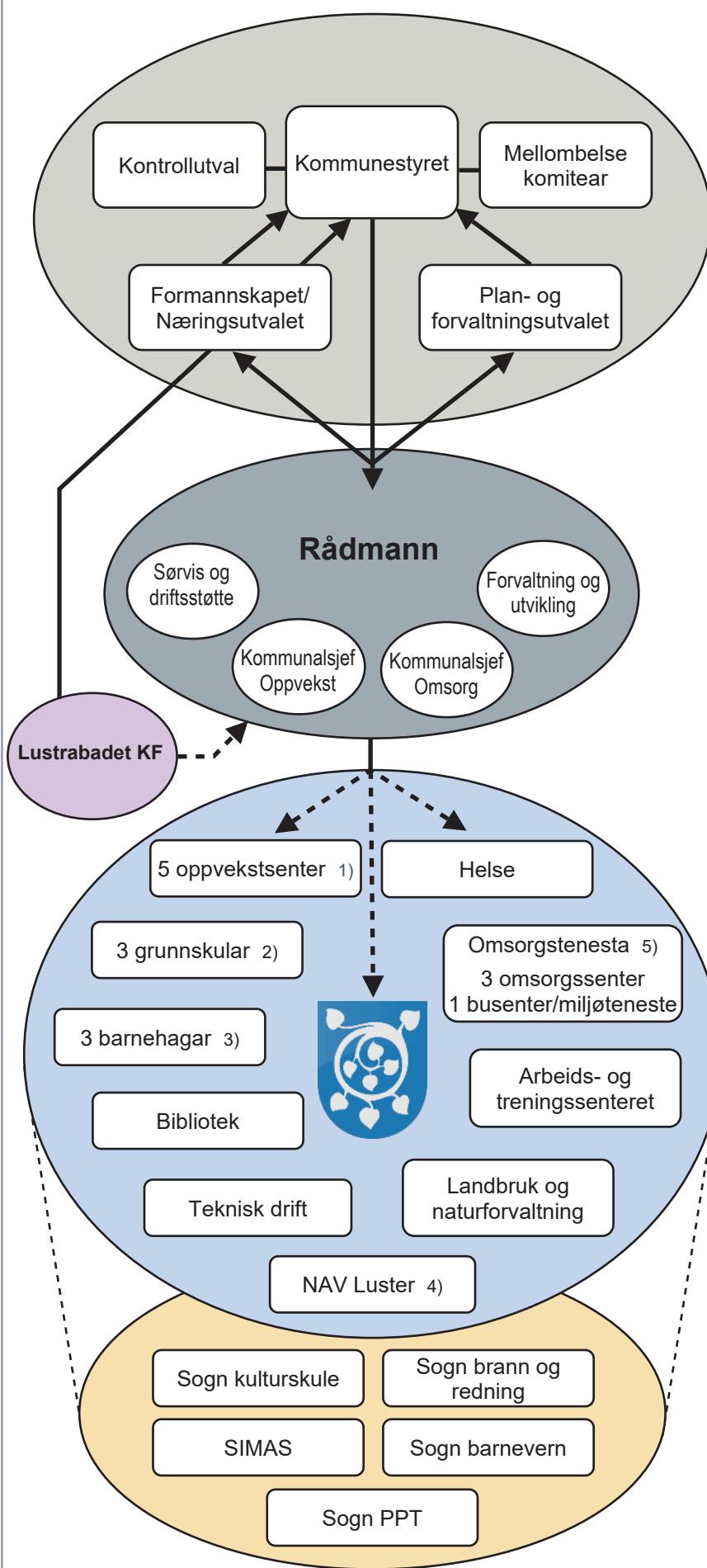
Restutbetaling skjer når prosjektet er ferdig og det føreligg sluttrekneskap. For selskap utan revisjonsplikt og mindre tilskot til aksjeselskap godtek ein rekneskapsoppsett frå selskapet, ev deira rekneskapsførar. Større tilskot til aksjeselskap skal til vanleg levere rekneskapsoppsett som er revisorbekrefta, før restutbetaling kan skje.

1.7 Mellomfinansiering av spelemidlar

Luster kommune kan nytte næringsfondet til å yte lån som mellomfinansiering for spelemidlar. Desse sakene skal handsamast politisk og det er ein føresetnad at søkeren har dei nødvendige godkjenningar av prosjekt og finansieringsplan

Luster kommune - organisasjonsmodell

Politiske organ

Kommunestyret (25 representantar) er kommunen sitt øvste organ. Alle store/viktige saker vert avgjorde her, etter tilråding frå formannskapet/næringsutvalet (7) eller plan- og forvaltningsutvalet (7). Dei to sistnemnde organ avgjer sjølv ein del saker etter fullmakt frå kommunestyret. I tillegg får kommunestyret også nokre saker frå eige kontrollutval (5) og frå mellombels komitear (særskilde saker). Alle val til faste politiske organ er for 4 år. Ordføraren er kommunen sin fremste representant. Han leiar møta i kommunestyret og formannskapet/næringsutvalet.

Rådmannen

Rådmannen leiar administrasjonen og har ein overordna oppfølgings- og støttefunksjon for alle underliggende avdelingar og einingar.

Rådmannen avgjer sjølv saker etter fullmakt frå kommunestyret og tilrår i dei sakene som skal til politisk handsaming.

I sentraladministrasjonen er det funksjonar som kommunalsjef oppvekst og kommunalsjef helse og omsorg med rådmannsmynde og ansvar innan dei respektive tenesteområda.

Sentraladministrasjonen har 2 stabseiningar med underliggjande avdelingar. Sørvis og driftsstøtte med avdelingane; sørivistorg, ikt og kvalitet, økonomi og personal. Økonomisjefen er stabsleiar med samordningsansvar. Forvaltning og utvikling med avdelingane; landbruk og naturforvaltning, plan, eigedom, teknisk drift, næring og kultur. Rådmannen er stabsleiar med samordningsansvar.

Kommunale foretak

Lustrababet KF er organisert som eit kommunalt foretak med eit styre som rapporterer til Kommunestyret

Tenesteeiningane

Kommunen har 21 tenesteeiningar som primært yter tenester til innbyggjarane. Kvar eining har ein eigen leiar som rapporterer til rådmann, då primært til ovannemnde kontaktpersonar. Desse leiarane arbeider med grunnlag i eit eige administrativt delegeringsreglement, fastsett av rådmannen.

1) Kommunen har fylgjande oppvekstsenter: Skjolden oppvekstsenter, Luster oppvekstsenter, Jostedal oppvekstsenter, Indre Hafslo oppvekstsenter og Solvorn oppvekstsenter.

2) Kommunen har fylgjande grunnskular: Gaupne skule, Luster ungdomsskule og Hafslo barne- og ungdomsskule (administrerer også Veitastrand)

3) Kommunen har fylgjande barnehagar: Gaupne barnehage, Gamlestova barnehage og Hafslo barnehage.

4) NAV Luster er leia i partnerskap mellom stat og kommune.

5) Luster omsorgssenter, Gaupne omsorgssenter, Hafslo omsorgssenter og Grandmo miljøteneste

Interkommunalt

Kommunen har fylgjande interkommunale samarbeid:

- Sogn kulturskule (Sogndal er verkskommune)
- Sogn barnevern (Sogndal er verkskommune)
- Sogn PPT (Sogndal er verkskommune)
- SIMAS (IKS)
- Sogn brann og redning (IKS)

I tillegg kjem fleire mindre interkommunale samarbeid